

BURGEMEESTERS-BEGROTINGSREDE

VOORLEGGING VAN DIE 2014 – 2016 BEGROTING

Die Langeberg Munisipaliteit begroting word aangebied teen die agtergrond van 'n swak wereld-ekonomie. Die meeste groot ekonomieë ondervind 'n stadige herstel en taamlik verlaagde groeikoerse. Suid-Afrika se groeikoers is ook stadig. In die laaste kwartaal van 2013 het die Suid-Afrikaanse BBP-groei, teenoor die vorige jaar, tot 2% versnel - teen markverwagtinge in en hoër as die hersiene skatting van 'n 1.7% verbetering op die vorige kwartaal – hoofsaaklik as gevolg van 'n oplewing in die mynsektor. Dit word verwag dat groei van die BBP in 2014 tot ongeveer 2.7% sal herstel en in 2015 tot 3.2%. “Ons weet almal dat die omgewing waarin ons werk nie uit eie keuse is nie, maar dat eksterne faktore 'n enorme rol speel in die samestelling van ons ekonomie,” Langeberg Munisipale Uitvoerende Burgemeester Diana Gagliano

'n Groot kwelpunt is die werklikheid van werksverliese wat gaan volg en wat beteken dat die armstes van armes uiters kwesbaar is in hierdie ekonomiese tye. In die laaste kwartaal van 2013 het die Suid-Afrikaanse werkloosheidskoers byvoorbeeld vir die tweede aaneenlopende kwartaal vanaf 'n aangepaste 24.5% in die vorige periode, verlangsaam tot 24.1%. Die uitgebreide definisie van werkloosheid, insluitende persone wat opgehou het om werk te soek, was aangeteken op 34%.

Die inflasie-prentjie is ook nie belowend soos in Desember 2013 nie. Die Suid-Afrikaanse inflasie-koers het, nadat dit in die afgelope drie maande afgeneem het, tot 'n jaarlikse 5.4% toegeneem – en hoofsaaklik as gevolg van hoër behuisings- en vervoerkostes. Op 'n maandelikse basis, het pryse tot 0.3% opgeskuif.

“Daarom moet ons nie die uitdagings wat ons in die gesigstaar geringskat nie. Dit word geraam dat die volgende 24 maande baie moeilik en uitdagend gaan wees. Visionêre leierskap is dus nodig om ons in die gepaste rigting te stuur,” Gagliano

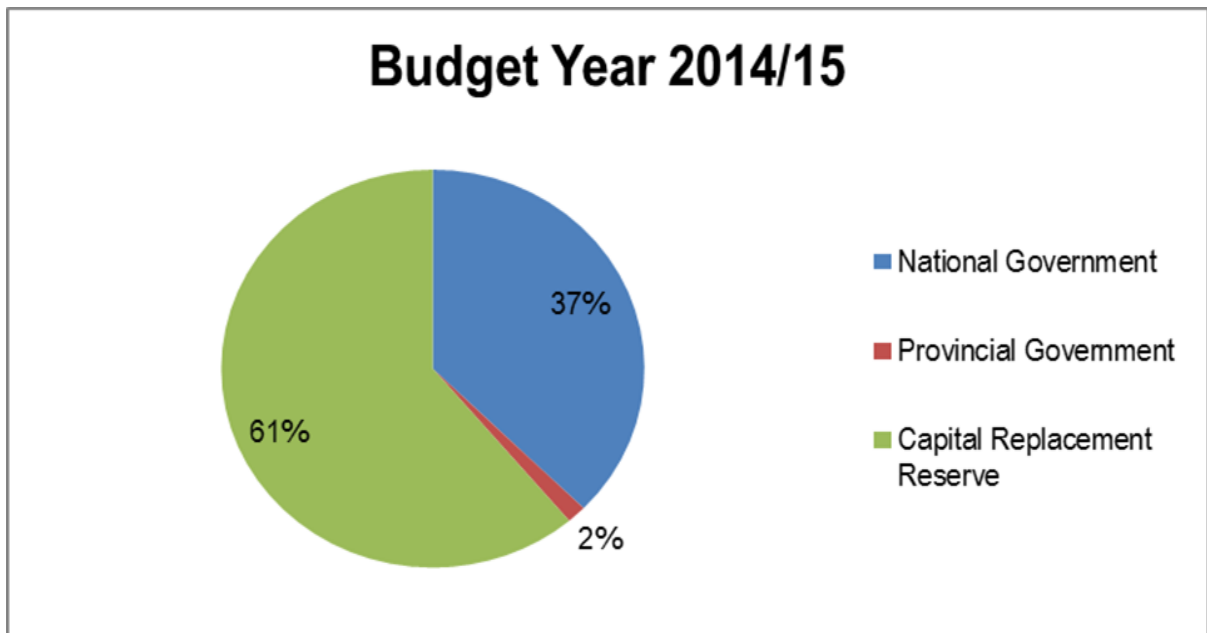
Met die opstel van die begroting wat hier voor ons lê, en met volle inagneming van die ekonomiese krisis wat ons beleef, moes ons onself 'n paar ernstige vrae vra:

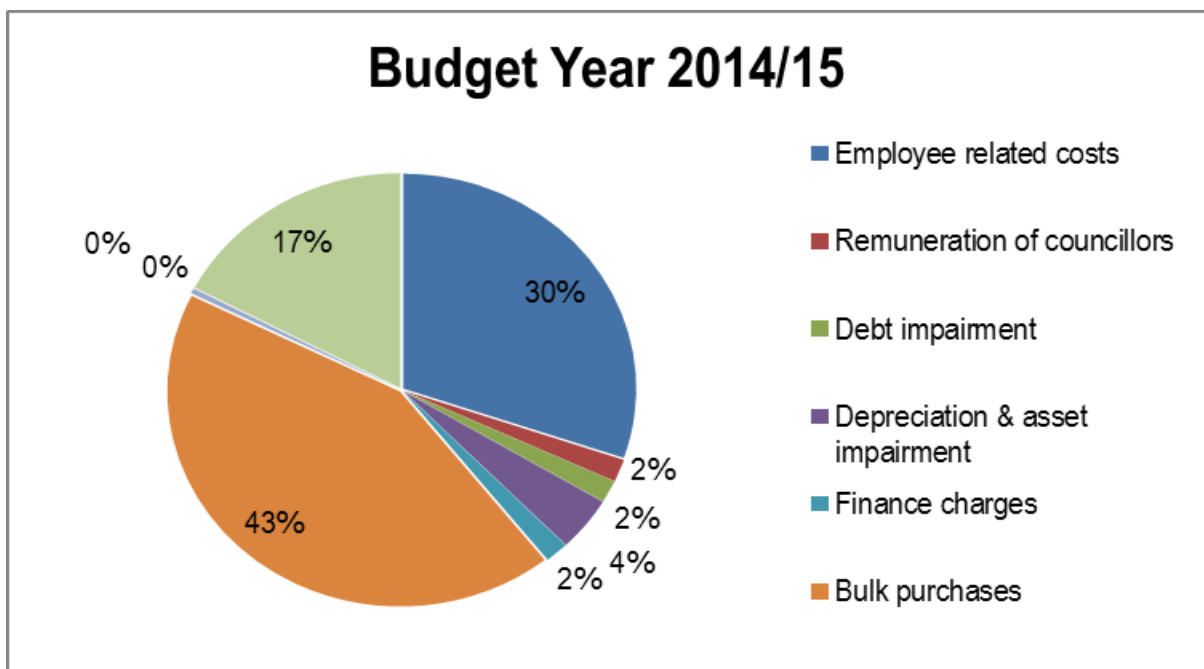
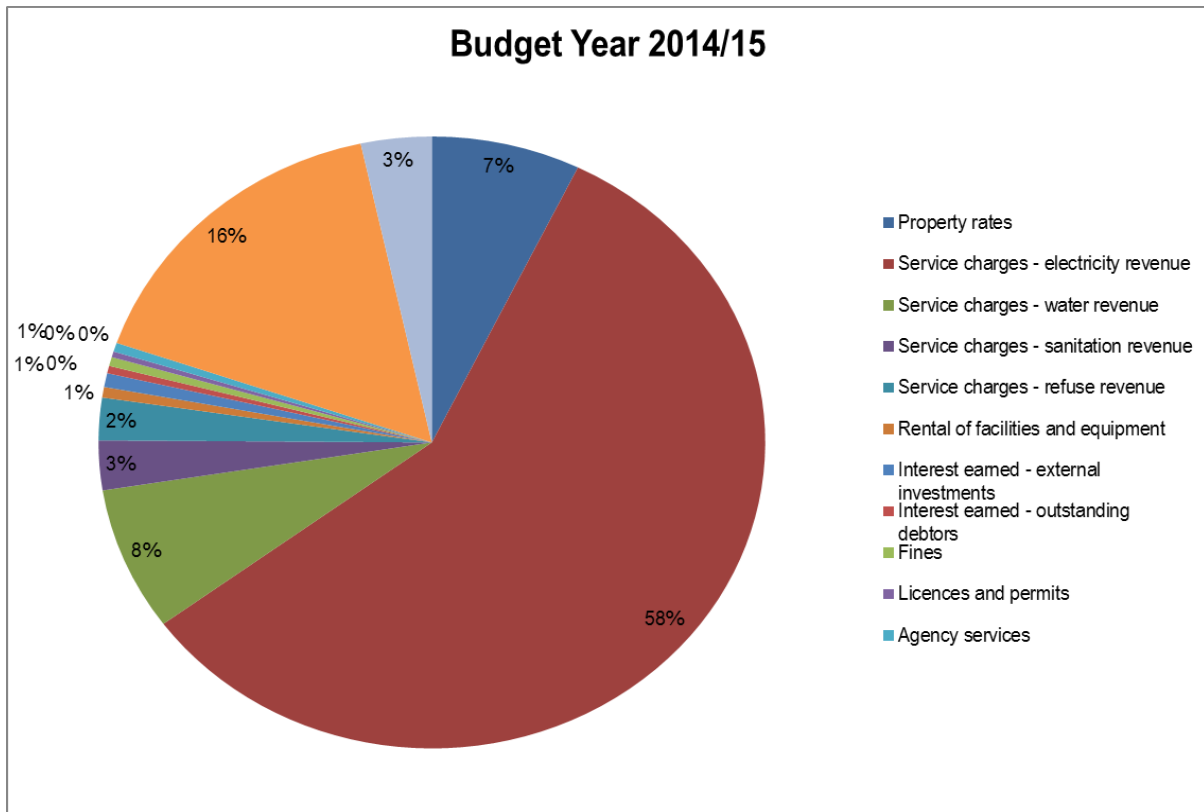
- Hoe sal die wêreldwye verlangsaaming van die wêreld-ekonomie op die plaaslike ekonomie impak maak?
- Hoe sal dit die aanvraag van Munisipale dienste deur veral maatskappye en huishoudings beïnvloed? En hoe sal dit munisipale inkomste en die voorsiening vir slegte- en twyfelagtige skuld raak?
- Hoe sal dit indiensneming en die inkomste van huishoudings binne die Munisipale area raak? Watter impak sal dit op belastingbetalers se betaal-vermoë hê, dus, munisipale-inkomste en die voorsiening vir slegte- en twyfelagtige skuld?
- Sal daar 'n verhoging wees in die aantal huishoudings wat vir belastingkortings en gratis basiese dienste, ingevolge ons Deernisbeleid, kwalifiseer? Hoe sal dit die koste om hierdie dienste te voorsien, raak en watter impak sal dit op die volhoubaarheid van munisipale finansies hê?
- Hoe sal die skaarsheid van krediet die munisipaliteit se koste op lenings beïnvloed? Sal dit die rente op huidige skuld verhoog? Sal dit die finansiële lewensvatbaarheid beïnvloed om skuld te gebruik vir die finansiering van beplande kapitale projekte? Sal dit vir ons nodig wees om

bepaalde kapitale projekte, soos die opgradering van elektrisiteit - waarmee ons tans besig is – op die ys te plaas?

Hierdie is moeilike vrae wat versigtig opgeweeg moet word om te verseker dat die munisipaliteit se finansiële lewensvatbaarheid nie bedreig word nie. Met die samestelling van hierdie begroting het ons deurgaans die volgende beginsels toegepas om ons te lei, naamlik:

- Beskerming van armes,
- Die skep van ekonomiese kapasiteit en die bevordering van beleggings,
- Werkskepping en armoedeverligting, en terwyl ons so doen
- Die handhawing van 'n volhoubare skuldvas sodat ons optrede vandag, nie môre ons ontwikkeling striem nie.

AANNAMES VIR DIE SAMESTELLING VAN DIE BEGROTING

1. Salarisbegroting

Ons het vir 'n 12.79% verhoging van personeelkoste en 5% in raadstoelae voorsien. Dit is ook aanvaar dat huidige personeel nie sal bedank nie, dus het ons vir kerfverhogings vir alle werknemers begroot.

2. Algemene uitgawes

Dit is aanvaar dat koste vir dienste en brandstof minimal sal verhoog. Dit is ook aanvaar dat die kapitaalprojekte vir 2014/15 wel in die finansiële jaar voltooi sal word. Ons het dus vir projek-waardevermindering voorsiening gemaak soos per algemeen aanvaarde rekenkundige praktyk ('GRAP'). Waardevermindering op nuwe kapitale uitgawes is bereken teen 'n wisselkoers, wat tussen 9 en 20 jaar wissel, afhangend van die aard van die bate.

3. Tariewe

- Ons het vir 'n 7.39% verhoging in elektrisiteitstariewe voorsien.
- Erfbelasting en ander tariefverhogings is onder 8% behou.
- Tariewe vir gemeenskapsale en sportfasiliteite is verhoog om te begin om werklike uitgawes te dek. Dit het duidelik geword dat ons tariewe uitsonderlik laag is en daarom nie voldoende geld genereer om hierdie fasiliteite te onderhou nie. Hierdie tariewe sal egter geleidelik verhoog word totdat ons die vlak van werklike uitgawes bereik.
- Sedert Julie 2013 het ons bloktariewe vir watergebruik ingestel. Sedert 1 Julie 2014 sal ons premium watertarief R5.50/kl wees, terwyl die meeste munisipaliteite reeds in die omgewing van R15/kl vra en die hoogste tarief R27/kl is. Hierdie is duidelik 'n aanduiding dat ons nie ons werklike uitgawes herwin soos wat ons veronderstel is om te doen nie en dit beïnvloed ons vermoë om behoorlike dienste aan ons gemeenskappe te lewer.

Die Provinsiale Administrasie loods tans 'n ondersoek na ontwikkelingsbydraes met die oog daarop om sodanige bydraes te standariseer. Dit sal u verbaas dat terwyl ons R27 000 per erf hef, terwyl die gemiddelde tarief, deur ander munisipaliteite in die provinsie gehef, meer as R70 000 beloop. Ja, Langeberg is een van die goedkoopste munisipaliteite in die land, maar dit kan egter ons vermoë belemmer om kwaliteit dienste, soos deur ons inwoners verwag, te lewer.

4. Pro-armoede inisiatiewe

Ten einde te verseker dat hierdie munisipaliteit bly omgee en een is wat vir die armstes van armes werk, het ons hierdie begroting op so 'n wyse saamgestel dat die impak van die swak ekonomiese klimaat nie die mees kwesbare groepe in ons samelewing negatief beïnvloed nie. Ons het 'n kombinasie van drie strategieë ingespan:

1. Die waarde van eiendomme wat van erfbelasting vrygestel is, is **R80 000** terwyl wetgewing van ons vereis om R 15 000 vrystelling te gee. Vrystelling is 'n goeie manier om die belastinglas in hierdie moeilike ekonomiese tye te verlig.
2. Die gekwalifiserende huishouding-inkomste vir deernis-subsidie is tans **R3 000** per huishouding. Huishouding beteken die totale inkomste van alle persone wat op die eiendom woon. Ons wil dit egter beklemtoon dat hierdie deernistoekenning onttrek sal word van enige persoon wat:
 - a) Wat 'n huiswinkel onwettig bedryf vanaf die perseel wat 'n subsidie ontvang;
 - b) Onwettige elektrisiteitskoppelings tot die perseel wat 'n deernistoekenning ontvang, toelaat;

- c) Die perseel ten opsigte waarvan 'n deernistoelaag ontvang word, onderverhuur – wat beteken dat die aansoeker nie die perseel persoonlik bewoon nie.
3. Ons het ook belastingafslag vir pensioenarisse ouer as 60 jaar, ingestel. Indien die pensioenaris se inkomste R 3 000 per maand, per huishouding is, is die afslag 60%, terwyl pensioenarisse met 'n huishouding-inkomste van R 5 000 per maand, 40% afslag op hul betaalbare belasting kry.

DIE BEGROTINGSOORSIG

Die Begroting wat ter tafel gelê word, is soos volg:

Die munisipaliteit se 2014/15 Begroting beloop **R546 494 490**, wat soos vol opgemaak is:

- Kapitale Begroting van **R 54 140 170** en 'n
- Bedryfsbegroting van **R492 354 320**

Die primêre bedryfsbegroting se inkomste- en uitgawe-kategorieë weerspieël die volgende jaar-vir-jaar waardes van begrotingsverhogings (geskatte 2014/15 waardes vs aangepaste 2013/14 begroting):

Inkomste / tariefverhogings

- Erfbelasting **7.2%** - residensieel, **7.2%**, vir besighede en **7.2%** vir landbou-eiendomme Terwyl 7.2% hoog mag klink, moet dit gemeld word dat dit 'n verhoging van 0.0005 sent verteenwoordig.
- Elektrisiteit **7.39%**.
- Watervrhogings is **7.5%**
- Sanitasie **6.9%** wat 'n verhoging van R 110.61 tot R 118.24 per maand is.
- Vaste afval **7.9%** verhoging van R 84.37 tot R 91.04 per maand.

Verhoging van uitgawe-kategorieë

Aan die uitgawe-sy is die verhogings soos volg:

• Salarisse en lone (ingesluit verhogings)	12.79%
• Algemene Uitgawes	8%
• Herstelwerk & Onderhoud	8%
• Kapitale kostes	18.72%
• Grootmaat-aankope (Water en Elektrisiteit)	8.06%

Die geprojekteerde verhogings vloei uit 'n kombinasie van faktore soos (relatief lae) generiese groei van tarief-gebaseerde dienste, bedryfsdoeltreffendheid en inkomste-verwante beleide, toegespits op die optimalisering en volhouding van alle inkomste-bronne.

Die finansiering van kapitale uitgawes uit eie fondse ('CCR') beloop in totaal R 33 miljoen. Hierdie bedrag verteenwoordig 'n verhoging van oorspronklik beplande waardes en is geoormerk om spesifieke infrastrukturele kapitaalbeleggings wat met die GOP belyn is, as fokusareas aan te spreek. Hierdie vlak word geag om meer bekostigbaar te wees oor die 'MTREF' 3-jaar termyn.

Kapitale Beleggingsfondse ex Kapitale toekennings verteenwoordig 'n beduidende deel **(38.84%)** van die munisipaliteit se kapitale begroting in 2014/15.

“Hierdie begroting moet nie bloot oor syfers gaan nie, maar 'n plan wat die lewens van ons mense op 'n betekenisvolle wyse raak. Ja, hierdie begroting moet verligting aan die armlastige gemeenskappe van hierdie munisipaliteit bring. Die gemeenskap moet ons beoordeel aan die wyse waarop hierdie begroting geïmplementeer word,” Gagiano.